

Qırx sətir

Elə oldu ki, Fəxri xiyabanda yığılan hansısa anım mərasimindən bir yerdə çıxdıq. Dedim, - gözle, maşın burda, yaxındadı, gedim götürim, şəhərə bir yerdə düşək. Dedi - yox, mən şəhərdə maşınla gəzməyi heç xoşlamıram. Müəllim, bax burdan düşəcəyəm Baksovet sarı, oxuduğum 132-ci məktəbə bir salam verib, gedəcəyəm teatra tərəf.

- 132-dən Azdramaya keyli yoldu...
- Azdramaya getmirəm... Rus teatrına gedirəm. Neçə ildi... (Söz arası hətta köks ötürməyə də macal tapdı...) - Bilmirdiz bəyəm?...

- Bilirəm...

Özüm də bilmədən, elə bil ayağının döyənəyini basdalaşmışdım...

Tez də söhbəti dəyişməyə çalışdım:

- Təzə pyesimi, necə çatdırım sənə? İstərdim oxuyasan. Sənin fikrin mənimçün çox maraqlıdır. Ancaq, bir şərtlə. Öz fikrini çəkinmədən deyəsən. Telefonla da olar...

- Buna heç şübhən olmasın... Fikirləşdiyimi deyənəm, ona görə məndən bəzi adamların xoşu gəlmir... Qəmləri kəm. Neynək, pyesi götürüb verərsiz Rus teatrına - qapıçıya... O da çatdırar mənə...

- Nahaq getmədin. Maşınla düşərdik. İsti yorar səni...

- Yox, yox, müəllim. Açıqı, mən piyada gəzməkdən heç vaxt doymuram. Məndən olsa, axır gündə qəbrə də düşüb özüm də ayağımın gedərəm...

Sonra xırdaca güldü, mən də güldüm. Əl tutub sağollaşdı... Çevrilib getdi. Bir dəqiqəyəcən dayanıb nə üçünsə ardınca baxdım. Fuad gedirdi. Yanından ötüb keçən maşınlar, avtobuslar, adamlar belə onunçün yoxuydu. Özüne qoşulub... üzüaşağı getməyindəydi...

Onun dediyi kimi də elədim... Düz üç gündən sonra Fuad zəng vurdu... pyesim çox xoşuna gəlirmiş. Qayıtdı ki, ordakı iki əsas obrazdan hər birini oynamağa hazırım. Tamaşa həm rus, həm də Milli Dram teatrında qurulsa, eyni vaxtda hər ikisində oynayardım... Açıqı çox sevindim. Fuad kimi müqəddir, böyük sənətkarın dilindən çıxan bu tərifi də ömrüm boyu eşitməmişdim...

- Vaqif müəllim, mən indi özümür bir balaca yaxşı hiss eləmirəm. Özümə gələn kimi görürsük... Zəng vuracağam...

Arada "Qobustan" üçün onunla söhbət etmək istədim. Dedim, - qoy

tamam sağalıb dursun, söz verib, özü zəng vuracaq... Əşsi, tərsliyə bax, bu nə azardı ki, Fuad kimi canibərk, sappa-sağlam adam onun əlində aciz qalıb?..

...*"Hamlet" yadıma düşdü. İnsafən, bütün aktyorlar var gücünən işləyirdi, qan-tər içində, yüksək gərginlik altında çalışmağa məcburdular. Çünki, o gərginliyi Hamlet - Fuad Poladov onların, ümumiyyətlə, tamaşanın canına qoşmuşdu. O boyda, "yüksək voltlu gərginliyin" altında elə-belə dayanıb-durmaq, səhnəyə candərdi gəlib-getmək olmazdı.*

...*Mənbilən Fuad Poladov dünya teatrı səviyyəsində bizim səhnəmizdə olan aktyorlardan biriydi. Qoy heç kəs məndən inciməsin, kor-kor, gör-gör, bəlkə də birincisiydi və... bəlkə də təkiydi. Fuadın Allah vergisiydi, bir də daş karxanasında gündə neçə min dəne daş atan fəhlənin əməyindən daha ağır olan, zəhmət bahasına həslə gələn istedad... Fuadın Hamletində (ya tərsinə - Hamletin Fuadında) səhnənin hər addımı, hər bir nöqtəsi (mizan yox, onun yozumunda mizan çox geniş məfhumuydu), səsin hər bir cingisi hesablanmışdı. Fuadın oyununda hər şeyin öz rəngi, öz düsturu vardı...*

Fuad çox böyük aktyor idi. Milli səhnədən uzaq düşən illərdə o böyük aktyor kimləri, nələri oynamamış? Nə yaxşı ki, o böyük aktyor hər şeyə sinə gərməyə, dişini-dişinə sıxıb yaşayıb-yaratmağa özündə qüvvə tapa bilmişdi. Bilmişdimi?..

Sonra... Sonra nə oldu?.. Sonrası... Demə o gün Fuadı sonuncu dəfə görcəkmişəm... "...Mənnən olsa, axır gündə öz qəbrimə də düşüb ayaqnan gedərəm..." demişdi Fuad...

Baxıram... və mənə elə gəlir ki, batmaqda olan günün qiyında, köhnə qəbristanlıqda, bir adam məzarların arası ilə özünün təzə qazılmış qəbrinə sarı getməkdədi... O Fuaddı... Gedir, gedir və gözəndə itir... Özüyənə mərdliyini və çox böyük istedadını da aparıb gedir... Yeri boş qalır. Kim bilə hələ nə vaxtacan qalasıdı.

Buna bəndmiş kimi gün də öz saçqlarını yığıb-yığışdırır və Şubanı dağlarının arxasında gizlənir... Bu da axır...

Vaqif Poladov